

УДК 656.13:656.212

Примаченко Г.О.¹, Пашенко Г. С.², Коновалов О. Л.³, Наumenко О. М.³

¹ доц. Українського державного університету залізничного транспорту

² асп. Українського державного університету залізничного транспорту

³ ст. гр. 221-ОПУТ-Д23 Українського державного університету залізничного транспорту

ВАЖЛИВІСТЬ ЛОГІСТИЧНИХ КЛАСТЕРІВ У НАЛАГОДЖЕННІ ВАНТАЖНИХ КОНТЕЙНЕРНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

Мережу контейнерних перевезень в Україні доцільно розглядати як загальну систему. Вона є сукупністю підсистем, основним завданням яких є забезпечення доставки вантажів від відправника до одержувача [1]. Події останнього часу показали, що дану мережу можна і потрібно розвивати. На

території України та суміжних із нею європейських держав відкрилися нові контейнерні термінали, а у зв'язку із складною ситуацією з морськими перевезеннями виникла велика потреба у перевезеннях вантажів через сухопутні прикордонні переходи.

У той же час, нові контейнерні термінали у більшості випадків належать різним компаніям, що може спричиняти неузгодженість, недобросовісна конкуренція і марні грошові та часові витрати. Це є недопустимим під час війни, коли для життєздатності держави є важливим кожен елемент бюджету, а будь-який час зволікання може негативно відобразитися на житті та здоров'ї людей. Тому доцільно розглянути можливість кластеризації контейнерних інтермодальних терміналів, внаслідок якого утворяться логістичні кластери. Вони є сукупністю регіональних автотранспортних підприємств, представників-підприємств інших видів транспорту, логістичних фірм, ліцензійних складів, органів місцевої влади та науково-дослідних інститутів у формі асоціативного утворення з адекватним фінансуванням внесками учасників, діючою інфраструктурою, сучасними комунікаційними зв'язками, які посилюють взаємодію та переваги в порівнянні з іншими конкурентами, що дозволяє підвищити інвестиційну привабливість та стійкий розвиток регіональної території [2].

Кластерна стратегія за останні 30 років знайшла застосування у багатьох розвинених країнах. Внаслідок її впровадження відбувся значний розвиток сучасних та інноваційних технологій у контейнерних перевезеннях. Організувати кластер можна як за власною ініціативою організацій-перевізників, так і за підтримки державних програм. При цьому можливо залучення допомоги іноземних організацій-донорів, що, враховуючи незадовільний стан економіки України, має особливу актуальність. В той же час створення будь-якого кластера вимагає певних умов.

Розглянувши специфіку економічної географії України, слід зазначити, що основна маса підприємств була розташована на сході України. Тому їх можна було об'єднати в єдиний кластер, щоб підвищити рівень ефективності виробництва та покращити транспортне обслуговування. Проте сьогодні цей значущий регіон опинився в зоні активних бойових дій, а більшість підприємств було зруйновано. Тому розвиток цього регіону можна передбачати лише після закінчення війни. Західна ж частина країни є основними транспортними воротами України на сьогоднішній день, тому допустимо формування кластера контейнерних інтермодальних терміналів саме в цій частині. Особливо це стосується прикордонних терміналів, взаємодія між якими мінімізує виникнення простоїв вантажів та дасть можливість перенаправлення вантажопотоків у разі перевантаження одного з таких терміналів. В середині країни елементами кластеру можуть бути

транспортні вузли, таким чином вони матимуть прямі зв'язки та прискориться просування вантажопотоків територією України.

Таким чином кластерний підхід не лише надає значного розвитку системі контейнерних перевезень України, а й дозволяє вирішити такі актуальні проблеми як бюрократія, корупція, брак використання сучасних систем ІТ та зношеність транспортних засобів. На сьогоднішній день відомо, що номенклатура вантажів на експорт у контейнерах досить вузька і включає лише зерно та продукти переробки [3]. Тому запропоновані заходи дозволять суттєво розширити номенклатуру вантажів, що перевозяться, знизити вплив людського фактору та зменшити операційні витрати на перевезення, що підвищить загальну привабливість контейнерних перевезень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Піддубна Н.М. Оптимізація розташування розподільних центрів в логістичній підсистемі розподілу / Н.М. Піддубна, А.В. Кирічок // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля: Фізичні науки.- 2019.- № 3 (251). – С. 135-143
2. Підвисоцький В.Г., Палпу Т.В. Формування ринкових відносин в Україні. Збірник наукових праць ДНДІЕ. – 2011. – № 4. – С. 28.
3. Україна експортує контейнерами винятково зерно та продукти переробки, – АМЕУ. Rail.insider – інформаційно-аналітичне видання про залізницю в Україні. URL: <https://www.railinsider.com.ua/ukrayina-eksportuye-kontejneramy-vynyatkovo-zerno-ta-produkty-pererobky-ameu/> (дата звернення: 11.03.2025).